

Az Unitárius Irodalmi Társaság választmányi ülései.

I.

Január 11-én d. u. 4 órakor tartotta meg ez évi első választmányi ülését az U. I. T. a kollegium tanári szobájában. Dr. Ferenczy Géza elnök távolléte folytán elnökölt dr. Gál Kelemen. Jelenvoltak dr. Boros György püspök, tb. elnök, Vári Albert alelnök, S. Nagy László főtitkár, Hadházy Sándor pénztáros, Kovács Kálmán ellenőr, dr. Várady Aurél, dr. Varga Béla, Ütő Lajos, Márkos Albert, Gálfi Lőrinc, Gálfi Zsigmond választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitja, külön is üdvözölte a megjelentek között az Irodalmi Társaság újonnan választott tagjait, majd felkéri S. Nagy László főtitkárt a tárgysorozat előterjesztésére.

S. Nagy László főtitkár jelenti, hogy a Társaság céljainak minél erőteljesebb szolgálata érdekében az elnökség elhatározta, hogy megkezdí és jövőben rendszeresíteni fogja a felolvasó ülések tartását. Az első ilyen felolvasó ülést Kolozsváron tartanák meg, de vidékre is szándékozván kimenni, tervbe vették már egy tordai estély rendezését is. Választmány dr. Boros György püspök és mások hozzászólása után elfogadja a felolvasó ülések rendezésének tervét s kéri az elnökséget, hogy a felolvasó ülések programjának az Irodalmi Társaság szellemének és hivatásának minél erősebb kifejezésre juttatása céljából dolgozzon ki részletes tervet s annak kidolgozásába vonja be azokat a társasági tagokat is, akiknek a szempontjai vagy ötletei elősegíthetik ezt a célt.

Vári Albert alelnök előterjesztése után kimondja továbbá a választmány, hogy szükségesnek tartja az Unitárius Könyvtár megindítását is s annak szerkesztőjéül S. Nagy Lászlót kéri fel. Egyben kimondja, hogy az Unitárius Könyvtárt a jövőben a saját költségén viszi tovább s felkéri főtitkárt, hogy a korábbi számokból egy-egy példányt esetleg többet is, az irattár részére szerezzen be.

Főtitkár előterjesztésére az Irodalmi Társaságoknak folyó hó 19-én, Nagyváradon tartandó közös értekezletére S. Nagy László főtitkárt és Szent-Iványi Sándort küldi ki.

Az alapszabályoknak 3. §-át a választmány elhatározza a kö-

vetkezőképen módosítani, illetve kibővíteni s arról annak idején a közgyűlésnek előterjesztést tenni: Első pont: A Társ. tagjai: tiszteletj, levelező, alapító, rendes és pártoló tagok. *d)* Rendes tag az, akit az unitárius irodalom terén kifejtett munkásságáért a közgyűlés annak külön is megválaszt; *e)* pártoló tag az, aki évente legalább 50 leut fizet tagsági díj címén a Társaságnak.

Hadházy Sándor előterjesztésére a közgyűlés határozata alapján az alapító tagsági díjat 4000—, azaz négyezer leura emeli fel, amelynek ellenében a „Keresztény Magvető“-t díjtanul küldi meg.

II.

Az Unitárius Irodalmi Társaság 1930 február 16-án tartotta második választmányi ülését. Elnökölt dr. Gál Kelemen. Jelen voltak: Dr. Boros György tb. elnök, Vári Albert, S. Nagy László, Hadházy S., Ürmösi Károlyné, Kauntzné Engel Ella, Tóth István, dr. Varga B., Pálffi M., dr. Várady A., Kovács K., Csifó S., Gálfi Lőrinc, Ürmösi József, Kelemen L.

Elnök megnyitójában örömét fejezi ki afelett, hogy Gyallay Domokost, Társaságunk tagját, a Kisfaludy Társaság tagjává választotta.

S. Nagy László főtitkár előterjeszti a nagyváradi irodalmi értekezlet jegyzőkönyvét s azzal kapcsolatos tapasztalatait. Jelenti, hogy Társaságunk hivatalos képvisellete rendkívül kedvező benyomást tett az irodalmi társaságok közös értekezletén, annyival inkább, mert eddig nem is tudtak az Unitárius Irodalmi Társaság létezéséről. A többi felekezetek képvisellete mellett szükség volt a mi megjelenésünkre is. A Váradon megjelent irodalmi társaságok működésével kapcsolatban közli azt a tapasztalatát, hogy mindenik irodalmi társaság rendkívül intenzív munkába kezdett, különösen a Szigligeti vezet ezen a téren s emögött a munka mögött nekünk sem szabad elmaradnunk. Kéri, hogy a közös értekezleten elhatározott irodalomtörténeti ciklusra a Társaság is jelöljön előadókat.

Választmányi ülés megbizta elnökséget, hogy Pálffi Márton, Márkos Albert s esetleg Gyallay Domokos tagtársakat kérje fel egy-egy előadás megtartására s annak részleteit beszélje meg a felkért tagokkal.

Ezzel kapcsolatban választmány még a következő határozatot hozza: Dr. Gál javaslata alapján kifejezi a ciklust vezető Szigligeti Társaságnál azon aggodalmát, hogy a nyári időszak talán nem elég alkalmas a ciklus megtartására. Vári javaslatára, hogy figyel-

mébe ajánlja az illető kor előadásánál Kriza tárgyilagos méltatását, az anyagiak előteremtését pedig megbeszélik a helyi irodalmi társaságokkal.

Dr. Gál Kelemen elnök bejelentésével kapcsolatban Társaság megerősíti azon régi elvi szempontot, hogy az Unitárius Könyvtár sorozatában szépirodalmi művek is közöltesse.

Vári Albert jelenti, hogy a Keresztény Magvető 2. sz. füzeté gyanánt újlag megjelentette dr. Varga Béla értékes tanulmányát Dávid Ferencről s abból Budapestre 500 darabot rendeltek. Az egy-íves füzet 5 leuért kapható a szerkesztőség útján. Előterjeszti továbbá egy sorozat gondosan összeállított tervét a Keresztény Magvető füzetéi számára, amelyet a választmány a legnagyobb ö. ömmel vesz tudomásul s kéri az írókat, hogy segítsék Vári Albertet munkájá megvalósításában.

Dr. Gál Kelemen előterjesztésére választmány kimondja, hogy a Keresztény Magvető régi évfolyamait 25% jutalék mellett átadja a Sajtó- és Iratterjesztő Bizottságnak terjesztés céljából.

Meghívó

az *Unitárius Irodalmi Társaság* folyó évi március hó 2-án d. u. 5 órakor az Unitárius Kollegium dísztermében tartandó

felolvasó-ülésére.

Műsor:

Elnöki megnyitó. Tartja: Dr. Boros György püspök, tb. elnök.

Régi unitáriás költőkről felolvas: Pálffy Márton tanár.

Mai költőink verseit bemutatja: S. Nagy László főtájkár.

Elbeszélést olvas fel Gyallay Domokos író, a Kísfaludy Társaság tagja.

Elnöki bezáró.

Belépti díj nincs.

Önkéntes adományokat unitárius irodalmi célokra szívesen fogadunk.

IRODALOM.

Balázs Ferenc: „Bejárom a kerek világot“. Cluj-Kolozsvár, 1929. Furcsa egy náció vagyunk mi Csaba-ivadékok, vagy fogjuk rövidebben és egyszerűbben, unitáriusok: önfejtű, bölcsködő, nyughatatlan hangulatemberek. A világ végén lakunk, az Isten háta megett s istenismeretben és egyéb jóban (és rosszban) mégis mintha mindig elébb jártunk volna egy lófóvel nyugati véreinknél. Mi mondtuk ki a vallásszabadságot, nálunk kel kétszer fel a nap, mi „tagadtuk“ meg a Krisztust, mi vagyunk a korlátlan lehetőségek és a Manassé-romantikák klasszikus földje. Ime, a legújabb bizonyíték, a legfrissebb Manassé-romantika. Ösztöndíjjal kiküldjük Angliába Balázs Ferenc akadémitánkat. O a maga emberségéből még szerez hozzá egyet Amerikába. Ott „napszámoskodással és hangicsálással“ összegyűjti a kívánatos dollárokat s mert soha hátrafelé tekintgetni nem szeretett, ment előre, mindig előre igyekezett, — az igyekvésből világművi út lett. Nem első eset — teljesítménynek. De hiszen nem is erre pályázott, nem a romantikát kereste. A hétmérföldes csizmát csak akkor húzta föl, mikor meg is írta ezt a nem mindennapi vállalkozást. Ez már igazán romantika. A könyv a romantika. A legérdekesebb regénynél is érdekesebb és színesebb romantika, mert húsból és vérből való igazi regényhőse van, maga a szerző. Ahogy Balázs Ferenc két almával a két zsebében átsodálkodik e roppant kerek világon, az olyan regényesen szép, mintha Jókai álmodta volna. Nincs semmi yankee-íze. Nem kalandok, hanem lelki élmények teszik ezt az utat érdekessé. Nem is maga az út az érdekes, hanem inkább az, aki járja. Mert Balázs Ferenc nem a lábával, hanem hol a fejével, hol a szívével, de főleg a képzeletével járja a világot. Amit mond, amögött ott van az ember, minden szeretetreméltó erényével és fogyatkozásával. Mert ezekből tevődik össze minden egész ember. Balázs Ferenc is valami különös keveréke az álmodozó prófétának, a lánglelkű költőnek s a jószimatú és hiszemű, de jólértesültségében is felületes hírlapírónak. Ahogy és amin lelke-